

Alkohola aprite 2011.gada 6 mēnešos

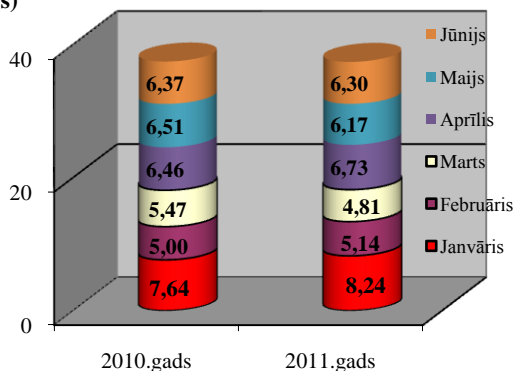
1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem

2011.gada sešos mēnešos akcīzes nodoklis par alkoholiskajiem dzērieniem (neieskaitot alu) iekasēts Ls 37,4 milj. apmērā, kas ir aptuveni pērnā gada attiecīgā perioda līmenī.

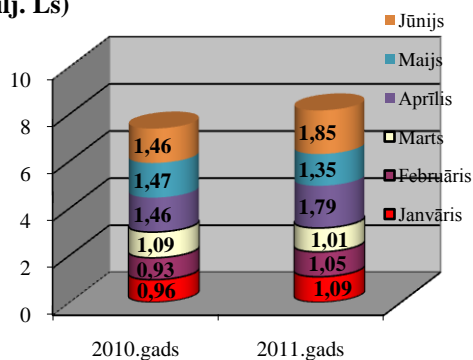
Savukārt akcīzes nodoklis par alu 2011.gada sešos mēnešos iekasēts Ls 8,1 milj. apmērā, kas ir par Ls 0,8 milj. jeb 10 % vairāk pērnā gada attiecīgajā periodā (skat. 1. un 2.pielikumu).

1.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem (bez alus) (milj. Ls)

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alu (milj. Ls)

Akcīzes nodokļa ieņēmumus par alkoholiskajiem dzērieniem 2011.gadā ietekmē fakts, ka šī gada sākumā netika mainītas akcīzes nodokļa likmes alkoholiskajiem dzērieniem, deva iespēju legālajam alkohola tirgum nostabilizēties, un 2011.gada sešos mēnešos ir vērojams pat neliels patēriņa kāpums salīdzinājumā ar pagājušo gadu.

Kaut arī legālā alkoholisko dzērienu patēriņa apjomi ir nostabilizējušies 2010.gada līmenī, jāņem vērā, ka izmaiņas akcīzes nodokļa likmēs no šī gada 1.jūnija pārējo alkoholisko dzērienu grupā (kas ieņem dominējošo lomu akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūrā alkoholam) var ietekmēt gan legālā tirgus apjomus negatīvā virzienā, gan radīt izmaiņas tā struktūrā.

Ja pie iepriekšējās likmju palielināšanas atsevišķi alkoholisko kokteiļu ražotāji pārstrādāja dzērienu receptes uz alus bāzes, tādējādi četrkārtīgi samazinot budžetā maksājamā nodokļa apmēru, tad šobrīd vērojama tendence, ka tirgū parādās raudzētie dzērieni (sidri), kuros alkohola saturs ir līdz 1,2 tilpumprocentiem, kas atbilstoši likumam „Par akcīzes nodokli” atbilst bezalkoholisko dzērienu kategorijai.

2. Alkoholisko dzērienu apritē iesaistīto komersantu loks

2011.gada jūnija beigās:

- 112 komersantiem ir 130 spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, no tiem 17 komersantiem ir spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem – tie ir mazie alkoholisko dzērienu ražotāji, kuri

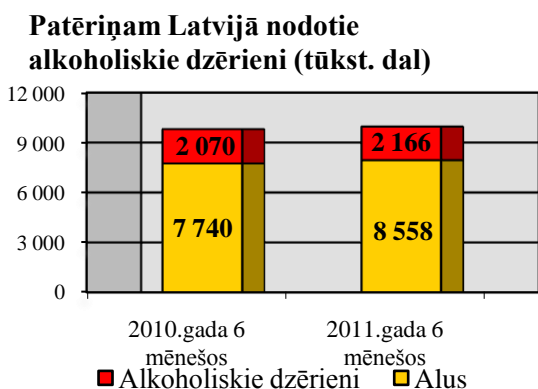
ražo vīnu, raudzētos dzērienus vai pārējos alkoholiskos dzērienus no savā īpašumā vai valdījumā esošajos dārzos un dravās iegūtajiem produktiem vai savvaļā augošiem augiem Alkoholisko dzērienu aprites likumā noteikto limitu ietvaros;

- licences reģistrēta nosūtītāja darbībai ir spēkā 47 komersantiem;
- 3 komersantiem ir spēkā licences reģistrēta saņēmēja darbībai;
- 220 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai;
- 4919 komersantiem - licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai un 220 licences alus mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni

Alkoholisko dzērienu apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, un to struktūra, ņemot vērā piemērojamās akcīzes nodokļa likmes, ir vieni no būtiskākajiem rādītājiem, kas vistiešākā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā.

2.attēls

Lielākajai daļai alkoholisko dzērienu akcīzes nodokli aprēķina, ņemot vērā absolūtā alkohola saturu dzērienos. Tā kā šī gada sešu mēnešu rādītājs saglabājies pērnā gada līmenī (skatīt 3.attēlu), arī akcīzes nodokļa ieņēmumi šobrīd nav būtiski mainījušies.

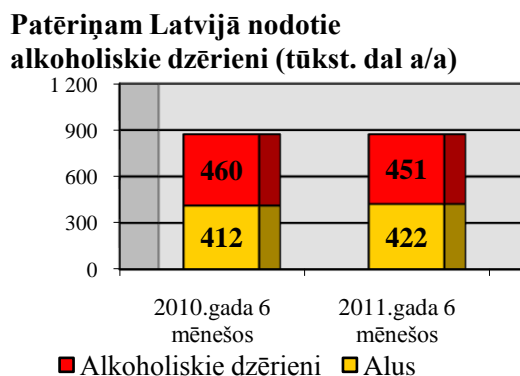
Kopumā šī gada sešu mēnešos alkoholisko dzērienu realizācijas apjomi (daudzums, kas novirzīts vairum- un mazumtirdzniecības vietām Latvijā) palielinājušies par 9% salīdzinājumā ar pērnā gadu.

Kopējā struktūrā no valstī realizācijai novirzītajiem alkoholiskajiem dzērieniem šī gada sešu mēnešos:

- 80% sastādīja alus, bet būtiski zemās tiem piemērojamās nodokļa likmes dēļ alus īpatsvars un izmaiņas visai minimāli ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus, neskatoties uz lieliem realizācijas apjomiem;

2011.gada sešos mēnešos patēriņam Latvijā nodoti 2166 tūkst. dekalitri (turpmāk – dal) alkoholisko dzērienu, kas ir **par 5% vairāk** nekā 2010.gada attiecīgā periodā (skatīt 4.pielikuma 1.tabulu), un 8558 tūkst. dal alus, kas ir **par 11% vairāk** nekā 2010.gada sešos mēnešos (skatīt 5.pielikumu).

3.attēls

4.attēls
- Degvīna un pārējo „spirtoto” alkoholisko dzērienu, kas kopējā realizācijā aizņem visai mazu īpatsvaru – attiecīgi 5% un 7%, ietekme uz akcīzes nodokļa ieņēmumiem ir noteicošā, ņemot vērā būtiski augstākas akcīzes nodokļa likmes.

4.pielikuma 2.tabulā ir redzamas precīzas izmaiņas realizācijas apjomos katram alkoholisko dzērienu veidam, izmaiņas alus realizācijas apjomos redzamas 5.pielikumā.

Informāciju par lielākajiem komersantiem šī gada sešos mēnešos skatīt 7.pielikumā, savukārt Latvijas patērētāju vidū populārāko alkoholisko dzērienu nosaukumus 8. pielikumā.

Kopējā alkoholisko dzērienu struktūra (% no realizācijas Latvijā) 2011.gada 6 mēnešos

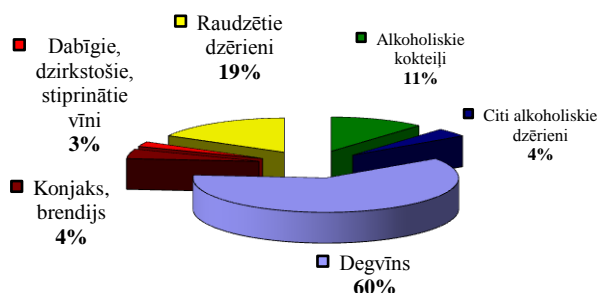

4. Alkoholisko dzērienu ražošana

Alkoholisko dzērienu (neskaitot alu) ražošana **2011.gada sešos mēnešos** veikta 19 akcīzes preču noliktavās, saražoto alkoholisko dzērienu kopapjoms ir 3021 tūkst. dal, kas ir **par 6% vairāk** nekā 2010.gada attiecīgajā periodā (skat. 4.pielikuma 1.tabulu).

6.attēls

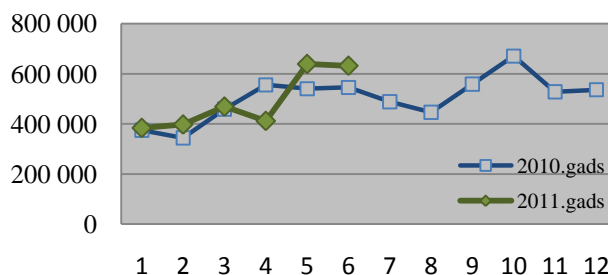
Latvijā ražoto dzērienu struktūra (neskaitot alu) 2011.gada 6 mēnešos

Samazinājums salīdzinājumā ar pērnā gada rādītājiem vērojams visa veidu vīnu (-20%) un citu alkoholisko dzērienu (-6%) grupās, kas ražoto dzērienu struktūrā sastāda attiecīgi 3% un 4%.

5.attēls

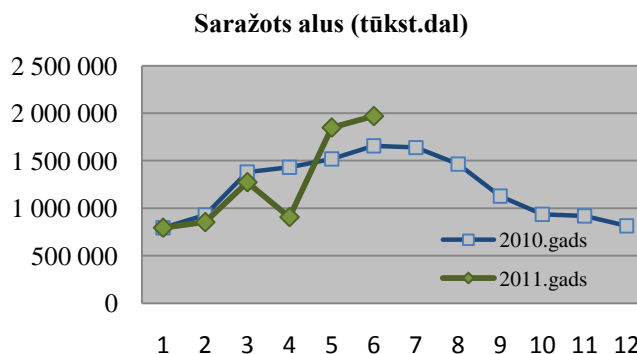
Saražotie alkoholiskie dzērieni (tūkst.dal)

Lielāko īpatsvaru (60%) no Latvijā saražotajiem alkoholiskiem dzērieniem (neskaitot alu) 2011.gada sešos mēnešos sastāda degvīns – (saražots 1799 tūkst. dal). Otrā lielākā grupa ir raudzētie dzērieni (561 tūkst. dal), kas saražoto dzērienu sortimentā sastāda 19%, un salīdzinot ar pērnā gada rādītājiem, šīs grupas dzērienu ražošanas apjoms pieaudzis vairāk kā divas reizes.

7.attēls

Alus ražošana **2011.gada sešos mēnešos** veikta 17 akcīzes preču noliktavās, kopumā **saražoti 8035 tūkst. dal alus**, ar vidējo stiprumu 5,2 tilpumprocenti, un šis apjoms ir par 6% lielāks nekā 2010.gada attiecīgajā periodā. Uz 2011.gada jūnija beigām 15 komersantiem ir piešķirts patstāvīgās mazās alus darītavas statuss. No kopējā Latvijā 2011.gadā saražotā alus apjoma mazajās alus darītavās (tādējādi saņemot akcīzes nodokļa atvieglojumus) saražoti 10% jeb 842 tūkst. dal alus.

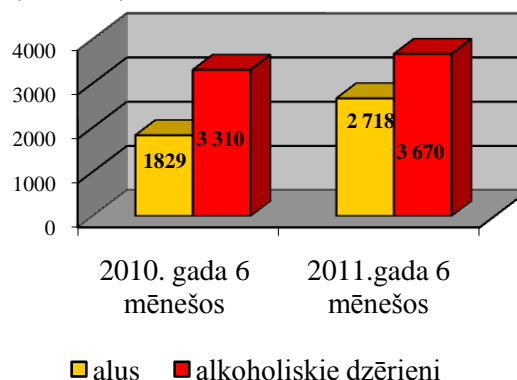
5. Importēto/ievesto alkoholisko dzērienu ievēšana Latvijā

Akcīzes preču noliktavās ievestie preču apjomi neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus, jo tie tiek pārvietoti un uzglabāti atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, kā arī liela daļa dzērienu atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā tiek pārvietoti uz citām ES dalībvalstīm vai eksportēti.

8.attēls

2011.gada sešos mēnešos Latvijā kopumā no ES dalībvalstīm un trešajām valstīm ievesti 3670 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 11% vairāk** kā pērnā gada attiecīgajā periodā. Praktiski viss (98%) alkoholisko dzērienu apjoms Latvijā tiek ievests, izmantojot akcīzes preču noliktavas. Vairāk kā puse no 2011.gada sešos mēnešos akcīzes preču noliktavās ievestā alkohola ir vīns un 41% ir pārējie alkoholiskie dzērieni (skat. 4.pielikuma 1.tabulu).

Latvijā ievestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

2011.gada sešos mēnešos Latvijā kopumā no ES dalībvalstīm un trešajām valstīm ievesti 2718 tūkst. dal alus kas ir **par 49% vairāk** kā pērnā gada attiecīgajā periodā.(skat. 5.pielikuma 1.tabulu).

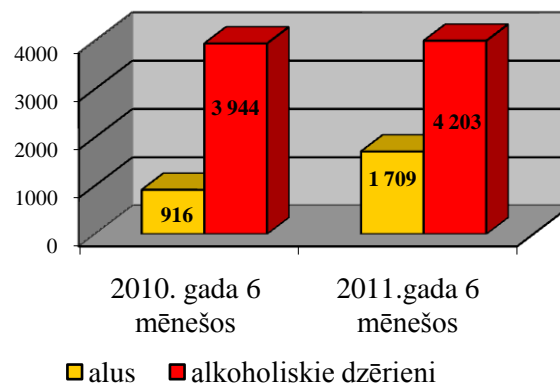
6. Alkoholisko dzērienu nosūtīšana uz ES dalībvalstīm un eksportam

Kopumā 2011.gada sešos mēnešos no Latvijas izvesti, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu, 4313 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir par 369 tūkst. dal jeb **par 9% vairāk** kā pērnā gada attiecīgajā periodā (skat. 4.pielikuma 3.tabulu). No tiem 80% eksportēti, galvenokārt uz Krieviju un ASV, un 20% nosūtīti uz citām ES dalībvalstīm, no tā lielākais apjoms nosūtīts uz Igauniju un Lietuvu.

9.attēls

Alus 2011.gada sešos mēnešos no Latvijas izvests 1739 tūkst. dal apjomā, un salīdzinot ar pērnā gada sešiem mēnešiem šis apjoms **pieaudzis par 90%** (skat. 5.pielikuma 3.tabulu). Alus no Latvijas pārsvarā tiek izvests uz ES dalībvalstīm – 89% no kopējā 2011.gada sešos mēnešos izvestā alus apjoma izvests uz Igauniju un Lietuvu.

No Latvijas izvestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

7. Spirta aprite

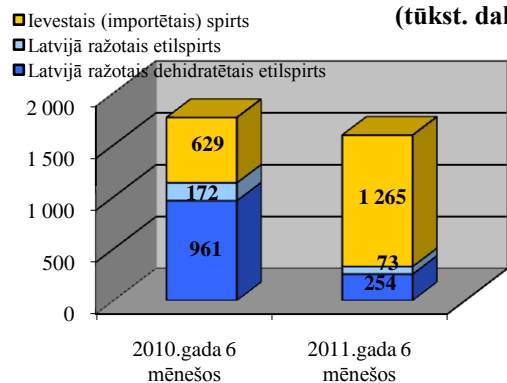
Latvijā spirta aprite tiek stingri reglamentēta saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kas paredz arī ierobežotu spirta aprītē iesaistīto personu loku – etilspirta ražošanu 2011.gada sešos mēnešos veikuši trīs komersanti četrās akcīzes preču noliktavās, savukārt etilspirta ieviešanu no citām valstīm šī gada sešos mēnešos veikuši septiņi komersanti.

Praktiski visa spirta aprite Latvijā notiek atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, tādēļ akcīzes nodokļa ieņēmumus tiešā veidā tie neietekmē. Kopējos spirta aprites rādītājus skatīt 6.pielikumā.

2011.gada sešos mēnešos Latvijā kopumā saražoti 327 tūkst. dekalitru absolūtā spirta (dal a/a), kas ir par 806 tūkst. dal a/a jeb **par 71% mazāk** kā 2010.gada attiecīgā periodā, kas saistīts ar aizvien pieaugošu tendenci Latvijā ievestajam spirtam. 78% no šī gada sešos mēnešos valstī saražotā spirta ir dehidratētais spirts.

Lai valstī nodrošinātu pieprasījumu pēc spirta, Latvijā spirts tiek arī ievests – šī gada sešos mēnešos valstī ievesti 1265 tūkst. dal a/a etilspirta, un šis apjoms ir **pieaudzis vairāk kā divas reizes** salīdzinot ar 2010.gada sešu mēnešu rādītāju. Etilspirts šogad Latvijā ievests no Austrijas, Francijas, Igaunijas, Krievijas, Nīderlandes, Polijas, Slovākijas un Vācijas.

Latvijā aprītē esošā etilspirta izcelsme (tūkst. dal a/a)

2011.gada pirmā pusgada alkoholisko dzērienu aprites rādītāji kopumā liecina par legālā nostabilizēšanos, kas atstāj arī pozitīvu ietekmi uz valsts budžeta ieņēmumiem. Šī gada 1.jūlijā veiktā akcīzes nodokļa likmju palielināšana var nedaudz pamainīt alkoholisko dzērienu realizācijas apjomu struktūru, kā arī paredzama kaut neliela, tomēr ieņēmumu palielināšanās.